

La Naturen Leve Informasjonsark nr. 2

Hva skjer når et vindkraftverk nedlegges eller går konkurs?

Den tyske vindkraftutbygger WPD sa i en video sommeren 2018, i forbindelse med et stort, planlagt vindkraftverk i Sverige rett ved norskegrensen (Mangslid):

« Vi ser vindkraft som en gjest i landskapet. Den dagen i fremtiden, når vi ikke behøver vindkraft, så kan vi ta bort vindturbinene og vi etterlater ingen spor etter oss».

Norske utbyggere og bransjeorganisasjonen NORWEA farer med like villedende påstander:

En fordel ved vindkraftutbygging er at utbygging av vindkraftparker er reversible naturinngrep. Landskapet kan i ettertid i stor grad tilbakestilles til slik det var før utbygging. <http://www.vindinfo.no/>.

Det burde være unødvendig å kommentere dette nærmere i lys av bildene i infoark nr. 1, se f. eks. her fra Tonstad vindkraftverk som bygges nå i 2019:



. Likevel gjentar norske vindkraftutbyggere påstandene så ofte at vi velger å gå grundig inn i saken.

Konsesjonsbetingelsene:

Det er et krav i alle NVEs konsesjoner at

Ved nedleggelse skal konsesjonæren fjerne anlegget og tilbakeføre området til sin naturlige tilstand så langt dette er mulig, jf. energilovskriften § 3-5 d.

Konsesjonær skal innen utgangen av det 12. driftsåret for anlegget oversende NVE et konkret forslag til garantistillelse som sikrer kostnadsdekning for fjerning av vindturbinene og tilbakeføring av området ved utløp av driftsperioden, jf. energilovforskriftens § 3-5 d.

her sitert fra konsesjonen for Tonstad vindkraftverk, gitt av NVE 14. september 2015.

Et vindkraftanlegg består av tre hovedkomponenter

- Turbiner, inkludert enorme betongfundamenter
- Ledningsnett og transformatorstasjon(er)
- Et omfattende og svært robust veinett, både frem til anlegget og mellom de enkelte turbiner

Etter konsesjonsperiodens utløp skal altså alt dette, i henhold til konsesjonsvilkårene, fjernes og området tilbakeføres *“til sin naturlige tilstand så langt dette er mulig”*. Det blir både dyrt og omfattende. LNL har spurt NVE om hvordan fjerningen tenkes ordnet og finansiert. Svaret er dette:

- 1) Skrapverdien av turbinene er alltid tilstrekkelig til å dekke kostnadene ved fjerning av dem
- 2) Dessuten vil det etter 12 år bli krevd garanti for utgiftene
- 3) Fjerning av anlegget for øvrig, inkl. veiinngrepene, har man ikke noen oppfatning om

Det kan altså være at selve turbinene vil bli fjernet når deres levetid er omme – skjønt kostnadene pr. turbin kan komme opp i millionbeløp. Det ingen har noe godt svar på, er hva som ellers ligger i kravet til tilbakeføring. Det stilles ikke krav om avsetning av midler eller garantier til annet enn turbinfjerning. Dermed gjenstår to spørsmål av stor praktisk og politisk betydning, som verken lokalbefolkning, politikere eller ordførere ser ut til å ha reflektert over:

Spørsmål 1) Hva med tilbakeføring av ødelagt terreng; det vil si

- a) selve anleggsplassen og fundamentene for hver enkelt turbin
- b) atkomstveien(e) fra nærmeste hovedvei med tilhørende veiskjæringer og fyllinger i fjellsiden opp mot planområdet
- c) milevis med brede «internveier» oppe i selve planområdet

Omfattes alt dette av tilbakeføringsplikten - eller ligger det utenfor begrepet “så langt det er praktisk mulig”? Alt tyder dessverre på at det siste svaret er det riktige.

Spørsmål 2) Hva hvis konsesjonæren

- a) kommer opp i alvorlig økonomisk uføre før 12 år er gått?
- b) går konkurs/melder oppbud før 12-årsfristen?

a) Siden en bank neppe vil stille sikkerhet eller gi bankgaranti til en kunde i vanskeligheter, vil garantien måtte stilles på andre måter. Det er høyst usikkert hvordan dette skal skje og om/på hvilken måte det vil kunne foreligge noen sikkerhetsstillelse etter 12 år, slik konsesjonen krever.

Dermed øker usikkerheten dramatisk for anleggets videre skjebne.

b) Ved konkurs før 12-årsfristen vil det ikke finnes noen garanti eller andre midler til tilbakeføring. Hvem sitter da med ansvaret for oppryddingen? Grunneierne? Vertskommunen? Staten? Ingen vet svaret.

Det er verd å merke seg at man i Sverige har innført en plikt for utbygger til å fremlegge økonomisk garanti for at fjerning av vindturbinene kan skje fra dag 1. Det er neppe uten grunn at man i Sverige har valgt å stille dette kravet.

Alt dette burde bekymre våre politikere, ikke minst på lokalplanet! Det er der kostnadene vil komme!

Vi nevner at stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland (FrP) i mai 2019 stilte spørsmål til olje – og energiminister Freiberg om garantistillelse. Statsråden svarte bl. a. dette 3. juni 2019:

Hvis det rent unntaksvis skulle oppstå insolvens for konsesjonæren før det tolvte driftsåret, og tilstrekkelige midler ennå ikke er avsatt, vil dette behandles på vanlig måte rent privatrettslig. Et vindkraftverk vil på et slikt tidspunkt ha en så stor teknisk/økonomisk restverdi, at jeg ikke kan se annet enn at det vil være forretningsmessig interessant for andre aktører å drive det videre.

Svaret er ikke egnet til å berolige!

La Naturen Leve, november 2019